

Методика. Практика. Експеримент

УДК 373.55.018:37.04(477)

Сутність та особливості моделювання змін в авторській школі

Юрій ЗАВАЛЕВСЬКИЙ,

доктор педагогічних наук, професор,
в.о. директора Державної наукової установи
«Інститут модернізації змісту освіти»,

Оксана МАРИНОВСЬКА,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач
кафедри менеджменту та освітніх інновацій
Івано-Франківського обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти

У нових соціокультурних умовах поступу освіти актуалізується увага до питання становлення та розвитку авторської школи як феномена інноваційної освітньої практики. За результатами контент-аналізу сутності поняття «авторська школа» встановлено таке: її репрезентують як тип експериментальних (38,1%), інноваційних (14,3%) або новаторських (9,5%) шкіл, поряд із тим, що вони представлені різними організаційними та змістово-функціональними моделями. Водночас до цих пір невизначеним є статус авторської школи як окремого типу загальноосвітнього навчального закладу (38,1%), що зумовлює потребу наукового обґрунтування її сутності, особливостей та специфіки моделювання змін.

Аналіз публікацій і досліджень, у яких започатковано розв'язання означеної проблеми, зокрема, О. Адамського, О. Гончарук, О. Гребенюк, В. Загвязінського, В. Заєць, М. Капраль, І. Козак, Г. Матвеевої, О. Новак, Н. Побірченко, Т. Перекрестової, М. Проц, О. Сухомлинської, Т. Цирліної, Ю. Юрчонок дає змогу зробити певні висновки. Зокрема, виявлено:

- *підміну понять* («термін «авторська школа», що голосно зазвучав на сторінках педагогічної преси і зійшов на трибуни наприкінці 80-х років минулого століття, почав «здавати свої позиції» вже до середини 90-х років, поступаючись першістю таким «модним» поняттям, як «інноваційна школа» й «експериментальна школа», нібито повністю відповідним їй за змістом. Аналіз

змісту поняття, що запропонували вчені, дав змогу виокремити істотні відмінності, що доводять неможливість підміни ними категорії «авторська школа» [15];

- *синонімічність ужитку* («поняття «авторська школа», «інноваційна школа», «новаторська школа», «експериментальна школа», «нова школа» пов'язані між собою та за змістовим наповненням перегукуються і «накладаються» одне на одне. Однак вони не є тотожними, позаяк несуть різне змістове навантаження, тож їх використання в одному синонімічному ряду можливе лише з урахуванням конкретної освітньо-педагогічної ситуації» [12, с. 45];

- *доцільність уточнення* (відмінності авторської школи від традиційної відображають концепції і практика авторських шкіл. Концепції авторських шкіл будуються на протиставленні практиці традиційної школи, її критиці й доказі переваг нових підходів перед відомими. Відмінна риса авторської школи – створення її на основі заздалегідь розробленого оригінального (звідси – авторська школа) концептуального проекту [1, с. 98];

- *потребу ідентифікації* («серед інноваційних шкіл особливо виділяються авторські школи, які працюють на основі оригінальних авторських ідей і концепцій, є експериментальними за характером діяльності» [9]; не кожна інноваційна школа є авторською, оскільки основу авторської становлять особливі риси, завдання, спрямованість, а головне – «персональний стрижень» в особі автора, який визначає всю змістову наповненість

функціонування авторсько-інноваційного навчально-виховного закладу [12, с. 41]).

Як засвідчує аналіз джерельної бази, є потреба в методологічній рефлексії теоретичного й емпіричного матеріалу задля подальшого розроблення концептуальної ідеї моделювання розвитку авторських шкіл з урахуванням напрацьованого досвіду, що сприятиме виокремленню авторської школи з-поміж інших в інноваційному освітньому просторі України.

Мета статті – з'ясувати сутність, особливості та специфіку моделювання змін в авторській школі.

Основними теоретичними методами дослідження обрано *порівняння*, що передбачає зіставлення процесів моделювання змін в авторській школі з експериментальною, інноваційною задля визначення класифікаційних ознак (*класифікація*), які сприятимуть узагальненню результатів дослідження (*узагальнення*).

Цільові завдання статті задля досягнення поставленої мети: а) з'ясувати спільні та відмінні риси процесу моделювання змін у різних типах шкіл; б) схарактеризувати способи моделювання змін у перелічених закладах освіти; в) розкрити сутність, особливості та специфіку моделювання змін в авторській школі; г) укласти класифікаційні ознаки.

Спільне у моделюванні змін. Осердям, що поєднує авторський, експериментальний та інноваційний загальноосвітні навчальні заклади, є наявність інновацій як засобу самореалізації та саморозвитку суб'єктів професійної діяльності; передумовою – створення відповідного інноваційного середовища задля здійснення педагогами творчо-пошукової, науково-дослідницької, проектної, проектно-впроваджувальної та інших видів інноваційної діяльності й дослідно-експериментальної роботи на засадах добровільності та партнерства; результатом – розвиток інноваційного потенціалу школи для підвищення якості освіти.

По-перше, моделювання змін у цих закладах здійснюють відповідно до розробленої концепції, що розкриває спосіб розуміння інноваційних перетворень; по-друге, реалізація концепції передбачає застосування відповідних інновацій, розроблених та експериментально перевірених у певній школі, чи впровадження тих, які рекомендовано до використання; по-третє, доцільність нововведень зумовлено запитом і потребами педагогічного колективу з урахуванням конкретної організаційно-педагогічної ситуації функціонування школи; по-четверте, передбачає застосування науково-методичного, матеріально-технічного та фінансового забезпечення педагогічного процесу відповідно до характеру та масштабів цих змін.

Отже, наявність концепції змін є передумовою і результатом трансформації традиційної системи функціонування і розвитку школи в інноваційну, оскільки, функціонуючи, школа розвивається, а

впроваджені інновації забезпечують її інноваційний розвиток за умови керованого та цілеспрямованого процесу управління змінами.

Відмінності у моделюванні змін. З метою їх з'ясування необхідно розкрити способи конструювання різних змістово-функціональних моделей шкіл, що зумовлюють відмінності в моделюванні змін.

Наголосимо: інноваційну діяльність у системі освіти розуміють як «діяльність, що спрямована на розроблення й використання у сфері освіти результатів наукових досліджень та розробок» [11], що засвідчує *полісемантичність поняття*, бо, з одного боку, йдеться про розроблення інновацій, що передбачає перевірку їх ефективності під час дослідно-експериментальної роботи та регламентується чинним Положенням про експериментальний навчальний заклад [10], а з другого – про їх використання [11]. Зауважимо, що дослідно-експериментальна діяльність поєднує пошуково-дослідну роботу та експериментальну перевірку ефективності інновації, що має істотно поліпшити результати освітньої діяльності.

Проблема на фундаментальному рівні полягає в тому, що поняття «інноваційна діяльність» поєднує дві різні змістово-функціональні моделі. Одна відображає *логіку наукового педагогічного дослідження* (передбачає розроблення нових знань ученими-дослідниками – це ідеї, концепції, підходи, технології та ін., що їх на практиці розробляють, апробують педагогічні працівники під час експерименту), а друга – *логіку впровадження результатів наукових досліджень* (інновацій) у практику, що докорінно відрізняються як змістовно, так і функціонально. «Важливо розрізняти експериментальну й інноваційну роботу в школі як різні види робіт, що мають різну логіку, – зазначає С. Поляков. – Експериментальна робота повинна здійснюватися за логікою наукової, а інноваційна – не за логікою науки, а за логікою практики» [13]. Важливо розуміти, що *домінування одного з цих видів діяльності зумовлює відповідну логіку конструювання змістово-функціональних моделей шкіл – інноваційної чи експериментальної, авторської*.

Експериментальна школа – «це загальноосвітній навчальний заклад, у якому здійснюється дослідно-експериментальна робота з перевірки результативності та можливості застосування педагогічних та управлінських інновацій» [10].

Інноваційна школа – загальноосвітній навчальний заклад, у якому здійснюють інноваційну діяльність задля апробації, адаптації та впровадження педагогічних та управлінських інновацій, експериментально перевірених і рекомендованих до використання.

Авторська школа – загальноосвітній навчальний заклад з високим рівнем розвитку інноваційного потенціалу як необхідної передумови і результату саморозвитку його конкурентоспроможності засобами експериментально

перевіреної оригінальної авторської концепції моделювання педагогічної системи, технологізованої за сутністю, що забезпечує стабільні позитивні результати діяльності.

Отже, експериментальну школу характеризують як інноваційну, і навпаки, оскільки вони складають один синонімічний ряд, що пояснюється полісемантичністю поняття «інноваційна діяльність», його поліфункціональністю. Авторську школу розглядають як експериментальну, інноваційну або новаторську, характеризуючи особливості її становлення чи розвитку.

Характеристика способів моделювання змін. Вибір стратегії моделювання змін позначається на конструюванні змістово-функціональної моделі школи:

- *адаптивна школа*: реалізує консервативну стратегію, що передбачає пристосування школи до умов як засіб її адаптації до змін (педагоги застосовують у роботі нововведення, здійснюючи інноваційну діяльність, але не відбувається належного управління цим процесом, тому інновації упроваджуються безсистемно та епізодично);

- *інноваційна школа*: застосовує прогресивну стратегію, що передбачає моделювання чи навіть запозичення кращих управлінських та педагогічних практик упровадження інновацій як засобу самовираження задля змін (здійснюють організацію й управління інноваційною діяльністю відповідно до концепції та моделі інноваційного розвитку школи, зокрема, розробляють програму управління інноваційною роботою, що забезпечує цілеспрямованість та керованість змін засобами інновацій, рекомендованих до використання);

- *експериментальна школа*: реалізує випереджувальну стратегію, що передбачає розроблення інновації як засобу самоствердження для змін (організацію й управління дослідно-експериментальною роботою здійснюють відповідно до концепції та моделі інноваційного розвитку школи, зокрема, реалізують програму педагогічного експерименту, розроблену на основі відповідної заявки, що забезпечує цілеспрямованість та керованість змін засобами інновацій, які розробляють та експериментально апробують у школі);

- *авторська школа*: реалізує авторську стратегію змін на випередження, що передбачає розроблення авторської інновації як засобу самоактуалізації задля змін (поєднує два способи моделювання змін, а саме: на етапі становлення авторської школи передбачено застосування логіки експериментальної моделі, а на етапі моделювання розвитку – інноваційної, що вирізняється оригінальним авторським втіленням змін).

Сутність моделювання змін в авторській школі по-різному виявляється на етапах її становлення та розвитку, що зумовлює потребу дотримання відповідної технологічної логіки моделювання змін:

- *становлення авторської школи*: здійснюється під час дослідно-експериментальної роботи, що забезпечує високий рівень розвитку її інноваційного потенціалу, оскільки розроблення авторської ідеї, концепції та відповідної моделі (системи, технології тощо) її реалізації потребує дослідно-експериментальної перевірки (з огляду на ці міркування, авторську школу ототожнюють з експериментальною, тлумачать як «один з типів експериментального майданчика» [3, с. 14]);

- *розвиток авторської школи*: здійснюється як під час дослідно-експериментальної роботи, так і після її завершення у перманентному процесі інноваційної, пошуково-дослідницької діяльності, оскільки школа працює за експериментально перевіреною оригінальною авторською концепцією власної педагогічної системи, що забезпечує високий рівень розвитку / саморозвитку її інноваційного потенціалу, гарантує стабільні позитивні результати діяльності (у зв'язку з цим, авторську школу ототожнюють як з експериментальною, так і з інноваційною або новаторською, позбавляючи власного статусу; «авторські школи як інноваційні освітні установи здійснюють інноваційну педагогічну діяльність в різних формах» [8, с. 139]).

Спільною ознакою ефективності моделювання змін в авторській школі є високий рівень розвитку інноваційного потенціалу як необхідної передумови і результату саморозвитку її конкурентоспроможності, виявами якої є:

- 1) *персоналізація* моделювання змін як форма авторства;

- 2) *авторську ідею* реалізують у формі оригінальної авторської концепції педагогічної системи, що теоретично обґрунтовує спосіб розуміння змін;

- 3) *авторський задум* втілюють засобами моделювання, результатом якого є відповідна змістово-функціональна модель школи;

- 4) *результат здійснення змін* – стабільні позитивні результати діяльності.

Конкурентоспроможність авторської школи – це інтегрована якість, динамічна за сутністю, що характеризує можливості авторського закладу реалізувати власний інноваційний потенціал, виявляється на основі здатності суб'єктів діяльності досягти успіху в конкурентному середовищі.

Особливості моделювання змін в авторській школі. Учені довели, що «проектування авторської школи здійснюється за логікою проектування інноваційного освітнього закладу. Але авторська школа як унікальне явище в інноваційному освітньому просторі не може не виявляти своїх особливостей (виділено авторами. – Ред.) у цьому процесі, що пов'язане з подоланням різних проблем і суперечностей» [9]. Їх вирішення здійснюється засобами інновації, розробленої та експериментально перевіреної автором задля реалізації власної концепції.

Особливості моделювання змін виявляються шляхом:

– *характеру змін*, що передбачають розроблення і практичне втілення автором оригінальної концепції педагогічної системи. Зазвичай, це «радикальні, або фундаментальні, глобальні, базові нововведення (вони, як правило, є відкриттями, найчастіше виникають у результаті творчої інтеграції і сприяють створенню принципово нових навчальних засобів)» [5, с. 34]; модифікаційні та комбінаторні нововведення педагогічний колектив здійснюватиме за потреби. («Авторська школа сьогодні стає одним з провідних інноваційних закладів освіти, в яких апробуються авторські технології і методики. Сучасні авторські школи сприяють забезпеченню сприятливих умов для реалізації і самореалізації потенційних можливостей кожного учня, його інтелектуального, морального, емоційного та фізичного розвитку, формування світогляду, гуманних відносин на основі загальнолюдських цінностей» [7, с. 248]);

– *масштабності змін*, що супроводжуватимуть реалізацію авторської ідеї з метою трансформації традиційної системи функціонування і розвитку школи в інноваційну. У таких школах надаватимуть перевагу не частковим (локальним, одиничним) нововведенням, непов'язаним між собою, чи модульним, що охоплюють комплекс пов'язаних між собою часткових нововведень, а системним. Вони охоплюють весь загальноосвітній навчальний заклад, «передбачають перебудову всього закладу під певну ідею, концепцію або створення нового освітнього закладу на базі попереднього» [5, с. 33]. Сутність авторської школи виявляється у прагненні до самоідентифікації («бажання мати своє ім'я... <...> замість безликого номера... <...> Школа, що прагне імені, – авторська» [2, с. 186]);

– *реалізації інноваційного потенціалу школи*, що передбачає вихід за рамки певної моделі вирішення проблеми, прийнятої науковим співтовариством на конкретному етапі розвитку науки і передової практики, який здійснюють автор та його послідовники. Вони створюють власну «філософію» школи – систему самостійно вироблених уявлень про школу як прообраз її майбутнього, усвідомлюючи відповідальність за результати власних професійних дій. Відмова від «канону» заради проектування власного авторського бачення школи є засобом самореалізації і саморозвитку автора, його послідовників як суб'єктів творчо-пошукової діяльності.

Специфіка моделювання змін в авторській школі. Типології авторських шкіл, розроблені вченими, дають можливість скласти уявлення про специфіку моделювання змін в організаційному та змістовому аспектах.

Організаційні аспекти моделювання змін виявляються на основі:

• означення типу закладу, а саме: державні та недержавні авторські школи; відкриті та закриті авторські школи, «школи без стін»;

• цільової та ціннісної спрямованості, а саме: загальної орієнтації (космополітичні, національно-демократичні, особистісно орієнтовані); типу управління (авторитарні, демократичні); домінуючої функції (освітні, виховні, соціально-реабілітаційні); пріоритетного виду діяльності (школи пізнання, школи дії, клубні школи, авторські школи здоров'язбереження та фізичного вдосконалення, комбіновані);

• особливостей упровадження, а саме: ступеня новизни (адаптаційні, комбінаторні, радикальні); рівень поширення (одиничні, локальні, національні, універсальні); масштаб реального втілення (авторська концепція, авторський проект, школа як одиничне явище, школа-напрямок, школа-модель, школа як основа нової парадигми) [16];

Змістові аспекти моделювання змін виявляються на основі:

• глибинних інноваційних процесів [4, с. 287–314], а саме: академічних, творчих, емпіричних (зауважимо, не всі вчені поділяють таку класифікацію, оскільки виокремлення академічної школи призводить до ототожнення наукової та авторської шкіл);

• цільової спрямованості систем навчання [14, с. 145–149], а саме: особистісно зорієнтовані, природовідповідні, культуровідповідні, креативні, оргдіяльнісні, інтенсивні та ремісничі системи навчання.

Класифікаційні ознаки. На основі класифікації моделі шкіл за *принципом саморозвитку їх інноваційного потенціалу* виокремлено такі типи: авторські, експериментальні, інноваційні, адаптивні (див. табл.).

Варто зауважити, що:

– інноваційний потенціал школи розуміємо як «здатність навчально-виховного закладу створювати, сприймати, реалізовувати нововведення і своєчасно позбавлятися від застарілого, педагогічно недоцільного. Ця здатність переважно є наслідком творчих прагнень педагогічного колективу, його ставлення до нововведень» [5, с. 35];

– природним процесом функціонування школи є її розвиток – це зміни, що здійснюються засобами модернізації традиційних функцій діяльності навчального закладу чи використання локальних нововведень; інноваційний розвиток школи – це процес змін педагогічної системи школи, її компонентів або їх структурних елементів засобами впровадження інновацій, що має цілеспрямований і керований характер; відбувається оновлення функціонального поля управління, що забезпечує ефективне управління – менеджмент;

– управління розвитком школи – «це завжди процес керований, цілеспрямований, який має на виході позитивні зміни. <...> управління як функціонування передбачає *реалізацію вже створеного потенціалу* (виділено авторами. – Ред.), а управління

як розвиток передбачає *приріст, збагачення цього потенціалу*» [6, с. 125]. Засобами є функції управління, що в умовах перманентних змін постійно оновлюються, оптимізуються, та нововведення.

Отже, узагальнюючи, зазначимо таке: *по-перше*, авторська школа є вищою формою інноваційної практики, оскільки виходить за межі канону. (Пікові вершини активізації діяльності авторських шкіл збігаються з періодом парадигмальних зрушень в освіті, який супроводжує потреба вирішення суперечностей, оскільки наявна модель вирішення проблем уже не є затребуваною практикою, що зумовлює потребу змін). *По-друге*, вона має високий рівень розвитку інноваційного потенціалу, що є необхідною передумовою і результатом саморозвитку її конкурентоспроможності. *По-третьє*, втіленням авторського задуму у формі оригінальної авторської концепції педагогічної системи школи є педагогічний експеримент (етап становлення), «постійна науково-дослідницька робота» [7, с. 247], інноваційна діяльність (етап розвитку). *По-четверте*, не всі загальноосвітні навчальні заклади, що ефективно функціонують і розвиваються, є інноваційними, як і не всі інноваційні – експериментальними, у яких здійснюється інноваційний розвиток, відповідно, не всі експериментальні – авторськими, орієнтованими на саморозвиток. *По-п'яте*, авторську школу виокремлюють з-поміж інших загальноосвітніх навчальних закладів, оскільки вона «має оригінальну педагогічну ідею, концепцію, яскраво виражене ядро цінностей» [9]; її вирізняють ступінь трансформації інноваційного потенціалу – від розвитку до саморозвитку, що відповідає високій фазі зрілості.

Література

1. *Авторские* школы. Лекция №48 // О. О. Петрова. Педагогика. Конспект лекций / О. О. Петрова, О. В. Долганова,

Е. В. Шарохина. – М.: Эксмо, 2008. – 193 с. [Електрон. ресурс] – Режим доступа: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/konspekt/48.php

2. *Адамский А.* Авторская школа / Инновационное движение в российском школьном образовании: кол. монография [под общ. ред.: Э. Д. Днепров, А. Г. Каспржак, А. Пинский, А. Адамский] – М.: Парсифаль, 1997. – С. 186–225.
3. *Гончаренко С.* Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 374 с.
4. *Гребенюк О. С.* Авторские школы как важнейший тип инноваций в образовании / О. С. Гребенюк, Т. Б. Гребенюк // Гребенюк О. С. Теория обучения: учеб. для студ. высш. учеб. заведений / О. С. Гребенюк, Т. Б. Гребенюк. – М.: Владос-Пресс, 2003. – С. 287–314.
5. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
6. *Мармаза О. І.* Менеджмент в освіті: дорожня карта керівника / О. І. Мармаза. – Х.: Основа, 2007. – 448 с. – (Серія «Адміністратору школи»).
7. *Новак О.* «Авторська школа»: сутність поняття, ознаки, різновиди та особливості діяльності / Ольга Новак // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2015. – Вип. 44. – С. 243–249. [Електрон. ресурс] – Режим доступа: <file:///C:/Users/Oksana/Downloads/1487-5403-1-PB.pdf>
8. *Перекрыстова Т. С.* Методологические основы исследования и проектирования авторской школы как инновационной образовательной системы / Т. С. Перекрыстова // Вестник Оренбургского государственного педагогического университета: электр. науч. журн. – 2013. – №1(5). – С. 133–140. [Електрон. ресурс] – Режим доступа: http://vestospu.ru/archive/2013/articles/perekrestova_2013_1.pdf
9. *Перекрыстова Т. С.* Становление и развитие авторской школы как инновационной образовательной системы: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Татьяна Сергеевна Перекрыстова. – Волгоград, 2001. – 252 с.

Таблиця

Класифікаційні ознаки різних моделей шкіл

Критерій	Показники моделей інноваційного розвитку закладів			
	Адаптивна школа	Інноваційна школа	Експериментальна школа	Авторська школа
Персоналізація як форма авторства	Не виражена	Слабо виражена	Виражена достатньо	Яскраво виражена
Спосіб моделювання змін	Консервативна стратегія	Прогресивна стратегія	Випереджувальна стратегія	Авторська стратегія на випередження
Логіка конструювання змістово-функціональної моделі школи	Упровадження результатів наукових досліджень	Упровадження результатів наукових досліджень	Проведення наукового педагогічного дослідження	Проведення наукового педагогічного дослідження
Інноваційний продукт	Часткове використання інновацій	Системне використання інновацій	Розроблення, експериментальна перевірка та використання інновацій	Розроблення, експериментальна перевірка та використання авторських інновацій
Масштаб змін	Часткові нововведення	Модульні / Системні	Системні / Модульні	Системні нововведення
Характер змін	Модифікаційний	Модифікаційний / Комбінаторний	Комбінаторний / Радикальний	Радикальний
Інноваційний потенціал школи	Формується	Розвивається	Розвивається / Саморозвивається	Саморозвивається

- [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/stanovlenie-i-razvitiie-avtorskoishkoly-kak-innovatsionnoi-obrazovatelnoi-sistemy>
10. **Положення** про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад (наказ МОН України № 114 від 20.02.2002 р.; із змін. і доп., внесеними наказом МОН України № 1054 від 23.11.2009 р.)
 11. **Положення** про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (наказ МОН України № 522 від 07.11.2000 р.; із змін. і доп., внесеними наказом МОНмолодьспорту України № 1352 від 30.11.2012 р., наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 31.03.2015 р.)
 12. **Проц М. О.** Теорія і практика розвитку авторської школи в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Марта Орестівна Проц. – Івано-Франківськ, 2015. – 363 с.
 13. **Стенограма** дискусії «Інновації в освіті: очікування і можливості» / Ульяновський інститут підвищення кваліфікації і перепідготовки працівників освіти, 2009. [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/url>
 14. **Хуторської А. В.** Типологія інноваційних систем освіти в авторських школах / А. В. Хуторської // А. В. Хуторської. Педагогічна інноватика: учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Академия, 2008. – С. 145–149.
 15. **Цырлина Т. В.** Авторская школа: дефиниции, типологии и тенденции развития / Т. В. Цырлина // Российско-американский форум образования: электронный журнал. – 2010. [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.rus-ameeduforum.com/content/ru/?task=art&article=1000713&iid=6>
 16. **Цырлина Т. В.** Гуманистическая авторская школа как социокультурный феномен ХХ века: дисс. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Т. В. Цырлина. – Москва, 1999. – 365 с. [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/gumanisticheskaya-avtorskaya-shkola-kak-sotsiokulturnyi-fenomen-xx-veka>
 17. **Щекатунова Г.** Аналіз методологічних засад та механізмів реалізації інноваційного розвитку ЗНЗ / Ганна Щекатунова // Рідна школа. – 2012. – №6. – С. 19–26.
 18. **Юрчонок Ю. В.** Генеза авторських шкіл в Україні (80-ті рр. ХХ – початок ХХІ ст.): автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / Ю. В. Юрчонок. – Полтава, 2011. – 20 с.

Анотації

Юрій ЗАВАЛЕВСЬКИЙ, Оксана МАРИНОВСЬКА Сутність та особливості моделювання змін в авторській школі

У статті розкрито сутність, особливості та специфіку моделювання змін в авторській школі. Йдеться про те, що: з'ясовано спільні та відмінні риси моделювання змін у різних типах шкіл; схарактеризовано способи моделювання змін в авторській, експериментальній, інноваційній та адаптивній школах; укладено їхні класифікаційні

ознаки, що слугувало підставою для розкриття сутності, особливостей та специфіки моделювання змін в авторській школі, яку тлумачать як загальноосвітній навчальний заклад з високим рівнем розвитку інноваційного потенціалу як необхідної передумови і результату саморозвитку його конкурентоспроможності засобами експериментально перевіреної оригінальної авторської концепції педагогічної системи, технологізованої за сутністю, що забезпечує стабільні позитивні результати діяльності.

Ключові слова: авторська школа, експериментальна школа, інноваційна школа.

Юрій ЗАВАЛЕВСЬКИЙ, Оксана МАРИНОВСЬКА Сущность и особенности моделирования изменений в авторской школе

В статье рассмотрены сущность, особенности и специфика моделирования изменений в авторской школе. Речь идёт о том, что: раскрыты общие и отличительные черты моделирования изменений в разных типах школ; описаны способы моделирования изменений в авторской, экспериментальной, инновационной, адаптивной школах; составлены их классификационные признаки, что послужило основой для раскрытия их сущности, особенностей и специфики моделирования изменений в авторской школе, под которой мы понимаем общеобразовательное учебное заведение с высоким уровнем развития инновационного потенциала как необходимое условие и результат саморазвития его конкурентоспособности посредством экспериментально проверенной оригинальной авторской концепции педагогической системы, технологизированной по сути, что обеспечивает стабильные и позитивные результаты деятельности.

Ключевые слова: авторская школа, экспериментальная школа, инновационная школа.

Yuriy ZAVALEVSKIY, Oksana MARYNOVSKA Nature and features of modelling changes in the authorial school

The article deals with nature, features and specifics of modelling changes in the authorial school, namely: it finds common and different features of the process of modelling changes in different types of schools; describes ways to model changes in the authorial, experimental, innovative and adaptive schools; concludes their classification attributes that serve as the basis for revealing the features and specifics of modelling changes in the authorial school, which is interpreted as a comprehensive educational institution with a high level of innovative capacity as the prerequisite and the result of self-development of its competitiveness using means of experimentally tested, original authorial concept of educational system of technological nature that provides stable and positive performance results.

Keywords: authorial school, experimental school, innovative school.